

S P R A W O Z D A N I E
za rok 2020
z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Kąty Wrocławskie
na lata 2019-2021

Opracowała:
Specjalista Pracy Socjalnej
Agnieszka Zawisłańska

MARZEC 2021

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kąty Wrocławskie został uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej nr IV/27/19 na lata 2019-2021. Określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz sporządzoną diagnozę lokalną. Zadania w zakresie programu są koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy: placówki oświatowe, służba zdrowia, Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt konsultacyjny, Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, kuratorzy sądowi. Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powoływanych dla indywidualnych przypadków grupach roboczych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji. Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o dane Zespołu Interdyscyplinarnego oraz informacje pozyskane od w/w instytucji. Niniejsze opracowanie przedstawia formy wsparcia na rzecz przeciwdziałania przemocy a także pozwala stwierdzić czy wyznaczone w programie zadania są realizowane i w jakim zakresie.

Działania wynikające z kompetencji instytucji pomocowych z terenu Gminy Kąty Wrocławskie, służące realizacji Programu.

Zespół Interdyscyplinarny w Kątach Wrocławskich:

- Zorganizowano 4 posiedzenia Zespołu, który ma ustawowy obowiązek spotykać się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
- Podczas posiedzeń zespołu omawiano problematykę przemocy w rodzinach z terenu Gminy Kąty Wrocławskie, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieska Karta”, członkowie zespołu zapoznawali się ze stanem realizacji procedur „Niebieskie Karty”, omawiano pracę grup roboczych (z uwagi na stan epidemii zespół zmienił formę spotkań tj. w miesiącu wrześniu i grudniu 2020r część przedstawicieli służb skorzystało z udziału w formie zdalnej).
- 106 rodzin objętych było pomocą grup roboczych, w rodzinach tych pozostawało 323 osoby, w tym 110 kobiet, 119 mężczyzn oraz 94 dzieci.
- 159 osób dotkniętych było przemocą, w tym 94 kobiety, 12 mężczyzn i 53 dzieci.
- W okresie sprawozdawczym w 51 rodzinach wszczęto procedurę Niebieska Karta: GOPS wszczął 6 procedur, KP-39, placówki oświatowe – 3, PCPR – 1, służba zdrowia – 2.
- W 2020r zakończono 57 procedur, w tym 52 z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i 5 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
- W 2020r grupy robocze odbyły 453 posiedzeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich:

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- współpraca z instytucjami tj. kuratorami, Sądem, oświatą, służbą zdrowia, Policją, GKRPA i innymi w ramach pracy socjalnej oraz procedury Niebieska Karta,
- skierowanie 29 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie działaniem komisji, z czego 21 wniosków zostało skierowanych do Sądu Rejonowego o leczenie,
- skierowanie 47 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na Komisariat Policji w

Kątach Wrocławskich,

- uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przemocy, realizacja innych programów pomocowych np. wsparcia rodziny.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Uzależnień, Punkt konsultacyjny:

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- pomoc rodzinom i osobom uzależnionym poprzez rozmowy ze specjalistą terapii uzależnień,
- udzielanie poradnictwa i konsultacji osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz członkom ich rodzin, jak również w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podjęcie działań w stosunku do 40 osób uzależnionych w 2020r /37 osób w 2019r/ oraz 18 osób współuzależnionych,
- 10 osób podejrzanych o doznawanie przemocy zgłosiło się do punktu konsultacyjnego,
- 11 osób podejrzanych o stosowanie przemocy zgłosiło się do punktu konsultacyjnego.

Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich:

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- monitorowanie sytuacji opiekuńczo – wychowawczej rodzin z dziećmi,
- wspólne monitoringi z pracownikami socjalnymi GOPS w rodzinach, w których istniało podejrzenie wystąpienia przemocy,
- przeprowadzono 293 interwencje domowych /nie wszystkie interwencje dotyczyły procedury Niebieska Karta/
- przeszkolenie policjantów pod kątem nowych przepisów dotyczących postępowania wobec sprawców przemocy w rodzinie tj. nakaz natychmiastowego opuszczenia miejsca zamieszkania i zakaz zbliżania się do ofiar przemocy domowej /przepisy weszły w życie w listopadzie 2020r/

Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych w Kątach Wrocławskich:

- uczestnictwo w Zespole Interdyscyplinarnym i grupach roboczych,
- diagnozowanie zjawiska przemocy np. ankiety, rozmowy, ewaluacje,
- współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny tj. Sąd, Policja, Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych, kuratorzy sądowi, GOPS, PCPR,
- prowadzenie zajęć wychowawczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przeprowadzenie w Szkole Podstawowej nr 1 w Kątach Wrocławskich szkolenia zespołu ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej i wychowawców na temat „Co warto wiedzieć o procedurze Niebieska Karta”,
- realizacja programów i warsztatów wychowawczo – profilaktycznych, projektów edukacyjnych, zajęć dodatkowych z zakresu agresji i przemocy,
- uczenie dzieci prawidłowych form zachowania w sytuacjach zagrożenia przemocą,
- wspieranie rodziców w trudnych sytuacjach, pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- organizowanie warsztatów dotyczących cyberprzemocy dla rodziców, uczniów,
- organizowanie e-lekcji dla uczniów na temat profilaktyki, przemocy i agresji,
- organizowanie spotkań/zespołów wychowawczych nauczycieli z rodzicami dzieci dotkniętych przemocą i specjalistami w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach konfliktowych,
- podejmowanie działań edukacyjnych w trybie stacjonarnym jak i zdalnym skierowanych do rodziców mających na celu podniesieniu wiedzy o konsekwencjach stosowania przemocy wobec dzieci oraz wzmacnianiu kompetencji opiekuńczych i wychowawczych,
- organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla uczniów (np. zajęcia świetlicowe, konkursy, zajęcia integracyjne dla rodzin),
- organizowanie zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne dla uczniów przejawiających zachowania agresywne, mających trudności z panowaniem nad emocjami (np. warsztaty),

- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych służących ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie oraz wdrażanie dzieci do znajomości Praw Dziecka,
- udostępnianie adresów instytucji, w których można skorzystać z pomocy w przypadku ofiar przemocy, tj. tablice informacyjne, strona internetowa, ulotki, gazetki,
- udzielanie uczniom psychologicznego i pedagogicznego wsparcia,
- szkolenie kadry pedagogicznej z zakresu przemocy,
- upowszechnienie wiedzy na temat procedury Niebieskiej Karty,
- podnoszenie świadomości prawnej wśród rodzin i osób dotkniętych przemocą,
- wskazywanie sposobów radzenia sobie z agresją i przemocą oraz udzielanie informacji gdzie szukać pomocy,
- obserwowanie uczniów, zwracanie uwagi czy uczniowie są odpowiednio przygotowani do szkoły.

Zespół Lecznictwa Ambulatoryjnego:

- współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- udzielanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia, a także uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy /wystawiono 3 zaświadczenia lekarskie/,
- współpraca z przedstawicielami innych podmiotów w celu wspólnego rozwiązywania problemów związanych z przemocą oraz szukania nowych możliwości pomocy,
- poradnictwo na rzecz pacjentów w zakresie przemocy w rodzinie (oddziaływanie na świadomość i postawy społeczne wobec zjawiska przemocy),
- dokumentowanie skutków przemocy w rodzinie

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich:

- zorganizowanie wypoczynku zimowego i letniego,
  - zapewnienie imprez sportowo – rekreacyjnych i kulturalnych,
  - zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego poprzez zajęcia kulturalno – oświatowe, warsztaty letnie.
- Powyższe zajęcia były na bieżąco modyfikowane w związku z wprowadzonym stanem zagrożenia epidemiologicznego w kraju. W/w zadania realizowane były w oparciu o formułę otwartą jak i w trybie on-line w oparciu o wprowadzone rozporządzenia i obowiązujące zasady i obostrzenia.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy osobom uwięzonym w przemoc oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kąty Wrocławskie. Cel główny realizowany jest w oparciu o cele szczegółowe:

I. Szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie poprzez współdziałanie instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy odbywa się poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie odpowiednich czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem. Podejmowane działania profilaktyczne, edukacyjne, interwencyjne przyczyniają się do poprawy współpracy między poszczególnymi instytucjami. Współpraca ta ma wiele zalet np. szybki przepływ informacji, skoordynowanie działania na rzecz pomocy danej rodzinie oraz poszerzenie wiedzy na temat sytuacji rodziny. Dzięki wspólnemu podejmowaniu działań pomocowych, pomoc jest skuteczniejsza. Dostęp do niektórych instytucji w czasie epidemii mógł być utrudniony, niemniej jednak osoby doznające przemocy w rodzinie mogły liczyć na wsparcie lokalnych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2020r pomocą grup roboczych objętych zostało 106 rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Osobom podejrzanym o doznawanie przemocy, jak i osobom podejrzanym o stosowanie przemocy oferowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną oraz pracę socjalną. Ponadto 1 osoba z terenu

gminy uzyskały pomoc w postaci umieszczenia w ośrodku interwencji kryzysowej.

W okresie sprawozdawczym nie odebrano z żadnej rodziny dzieci w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą.

Osoby z rodzin dotkniętych przemocą są informowane o miejscach udzielania pomocy poprzez ulotki, tablice informacyjne, stronę internetową, biuletyn informacyjny.

Ponadto osoby doświadczające przemocy są informowane o możliwościach uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy.

Członkowie grup roboczych informują osoby podejrzane o stosowanie przemocy o możliwości skorzystania z programów: korekcyjno – edukacyjnego adresowanego do mężczyzn oraz profilaktyczno – terapeutycznego adresowanego do kobiet. W roku 2020r sześć osób zgodziło się na udział w w/w programach, jednak tylko cztery osoby podejrzane o stosowanie przemocy skorzystały z programu.

W celu odizolowania sprawców przemocy od ofiar Prokuratura Rejonowa w Środzie Śląskiej wydała 1 postanowienie o nakazie opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym oraz o zakazie zbliżania i kontaktowania.

W 2020r pracownicy socjalni pomagali w formie pracy socjalnej sporządzić wnioski do Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej dotyczące opuszczenia mieszkania przez osoby stosujące przemoc (sprawy w toku), w przypadku osób uzależnionych od alkoholu sporządzano wnioski do Prokuratury Rejonowej w Środzie Śląskiej o skierowanie na leczenie odwykowe.

II. Zmniejszenie zjawiska występowania negatywnych skutków przemocy poprzez specjalistyczną pomoc osobom i rodzinom z tym problemem.

W 2020r zostało wszczętych 51 „Niebieskich kart”. Informacje dotyczące podejrzenia stosowania przemocy przekazane zostały przez Zespół Interdyscyplinarny do Policji (zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa), Sądu (wniosek o wgląd w sytuację dziecka).

Rodziny dotknięte przemocą, jak i sprawcy monitorowani są przez pracowników socjalnych, Policję a w niektórych przypadkach przez kuratora sądowego. W czasie epidemii zarówno dzielnicowi jak i pracownicy socjalni utrzymywali kontakt telefoniczny lub e:mailowy z osobami w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty. Osoby zgłaszające się do GOPS przyjmowane były w wydzielonym miejscu obsługi, przy zachowaniu niezbędnej odległości i innych środków ochrony osobistej.

Osoby podejrzane o stosowanie przemocy na bieżąco były informowane przez grupę roboczą o możliwości skorzystania z programów organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Cztery osoby podejrzane o stosowanie przemocy uczestniczyły w programie korekcyjno -edukacyjnym..

Na terenie gminy funkcjonują instytucje pomocowe takie jak: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt konsultacyjny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, które zapewniają kompleksową pomoc terapeutyczną, psychologiczną, socjalną i prawną.

Grupa robocza w każdym przypadku pojawienia się w rodzinie problemu nadużywania alkoholu kierowała wniosek do GKRPA o objęcie działaniem komisji (w okresie sprawozdawczym skierowano 29 wniosków), czego następstwem w niektórych przypadkach było skierowanie sprawy do biegłego sądowego w celu ustalenia stopnia uzależnienia oraz złożenie do sądu wniosku o przymusowe leczenie (21 wniosków skierowano do sądu).

W wielu rodzinach objętych procedurą „Niebieska Karta” występuje problem uzależnienia od alkoholu, najczęściej dotyczy osób podejrzanych o stosowanie przemocy. Praca z w/w osobami jest trudna z uwagi na to, że odmawiają oni współpracy, nie przejawiają inicjatywy do podjęcia leczenia lub podejmują ją, jednak bezskutecznie. W ramach Punktu Konsultacyjnego odbywały się spotkania indywidualne psychologa z osobami współuzależnionymi i osobami nadużywającymi alkoholu i narkotyków. Ponadto w czasie epidemii COVID-19 osoby te mogły kontaktować się telefonicznie. Ogółem w spotkaniach uczestniczyło: 10 osób podejrzanych o doznawanie przemocy oraz 11 osób

podejrzanych o stosowanie przemocy.

Ze środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie zespołu zatrudniony jest psycholog, który w 2020 roku przyjął 30 osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie. Mimo pandemii dyżur psychologa był kontynuowany, odwiedzał osoby również w miejscu zamieszkania.

Ponadto w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca jest możliwość skorzystania w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dyżuru przedstawiciela Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej a także w wyjątkowych sytuacjach jest możliwość skorzystania z pomocy prawnej.

III. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach zadań edukacyjnych i profilaktycznych rozprowadzane były wśród mieszkańców oraz na tablicach ogłoszeń ulotki informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz możliwości skorzystania z różnych form pomocy i wsparcia. Na stronach internetowych umieszczone były informacje o możliwości skorzystania z pomocy psychologa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, terapeuty w Punkcie konsultacyjnym.

Placówki oświatowe z terenu gminy Kąty Wrocławskie przeprowadziły szereg działań mających na celu podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli, upowszechniali informacje na temat zagrożeń związanych z przemocą w rodzinie oraz przedstawiali skutki prawne związane z naruszeniem przepisów prawa. Realizowane były programy edukacyjne i profilaktyczne, pogadanki z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i rówieśniczej w formie online, e-szkoleń, za pomocą platformy Teams oraz dziennika elektronicznego.

Na terenie Gminy Kąty Wrocławskie funkcjonują świetlice środowiskowe, które mają na celu stworzenie alternatywy dzieciom i młodzieży do trzeźwego i zdrowego stylu życia. W świetlicach realizowany jest program profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Opiekunowie poszerzają też wiedzę u dzieci i młodzieży na temat różnych przejawów przemocy oraz rozwijają umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji. Ponadto finansowany był wypoczynek letni a także wycieczki krajoznawczo - profilaktyczne m.in. dla dzieci z rodzin przemocowych.

Na terenie gminy organizowane były imprezy sportowo – rekreacyjne i kulturalne promujące integrację rodzinną. Powyższe zajęcia były na bieżąco modyfikowane w związku z wprowadzonym stanem zagrożenia epidemiologicznego w kraju. W/w zadania realizowane były w oparciu o formułę otwartą jak i w trybie on-line w oparciu o wprowadzone rozporządzenia i obowiązujące zasady i obostrzenia.

IV. Podniesienie jakości pracy przedstawicieli służb zaangażowanych w procedurę „Niebieska Karta” poprzez zwiększenie kompetencji i wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu podnoszenia kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie instytucje pomocowe uczestniczyły w różnych szkoleniach, również on-line, gdyż bez odpowiedniej wiedzy nie byłoby w stanie skutecznie i profesjonalnie zapobiegać i przeciwdziałać przemocy.

W ramach środków na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego były zaplanowane szkolenia dla instytucji z terenu gminy pt. „Pierwszy kontakt z osobą dorosłą doświadczającą przemocy domowej”, „Chronimy dzieci: Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci”, „Chronimy dzieci: Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci”. Z uwagi na pandemię szkolenia zaczęły się w bieżącym roku w formie on-line.

Podsumowanie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kąty Wrocławskie były realizowane zgodnie z programem oraz w oparciu o aktualne przepisy prawa. W związku z wirusem SARS-COV-2 kontakty osobiste pomiędzy przedstawicielami służb zaangażowanych w realizację procedury Niebieskiej Karty, jak również z osobami wymagającymi wsparcia ograniczone zostały do niezbędnego minimum. Preferowaną formą pracy były działania podejmowane na odległość w miarę

możliwości drogą telefoniczną lub za pośrednictwem korespondencji email, przy jednoczesnym zapewnieniu profesjonalnego wsparcia niezbędnego w trudnej sytuacji.

Na terenie Gminy prowadzone są działania zmierzające do zwiększenia skuteczności pomocy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ograniczenia skali zjawiska przemocy.

Zaangażowanie instytucji i organizacji przyczynia się do właściwej realizacji Programu oraz zgodności celów.

Działania podejmowane w ramach Programu finansowane były ze środków budżetu Gminy, środków pozyskiwanych z funduszy zewnętrznych. Na rok 2020 ze środków własnych gminy założono finansowanie w kwocie 11.600 zł, zrealizowano 9.907,98zł, w tym 5.942,53 zł – psycholog, 3599,00 zł – szkolenia, 366,45 zł - zakup druków.